

מדינת ישראל
משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשפ"א, 2021
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 990401

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

ארגון ומינהל
(התנהגות ארגונית)
הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה, בשאלון זה ארבעה פרקים:

פרק ראשון:	$40 = (4 \times 10)$ נקודות
פרק שני:	$20 = (2 \times 10)$ נקודות
פרק שלישי:	$20 = (1 \times 20)$ נקודות
פרק רביעי:	$20 = (5 \times 4)$ נקודות
סה"כ: 100 נקודות	

ג. מלאו את הפרטים הבאים:

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז ההשכלה:										
מספר הנבחן ברשימה: _____	שם המוסד: _____										
שם משפחה + פרטי: _____	שם היישוב: _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											שם מרכז הבחינה: _____

שם המעריך: _____
ציון הבחינה: _____

בהצלחה!

פרק ראשון (40 נקודות)

לפניכם 12 שאלות סגורות. עליכם לענות על עשר שאלות בלבד.
הקיפו בעיגול את התשובה המתאימה ביותר (לכל תשובה נכונה 4 נקודות).

1. על פי תורת ההוגנות, איזה מבין הבאים הוא חלק מתפוקות העבודה:

- א. השכלה
- ב. שכר
- ג. עבודה קשה
- ד. מקצועיות

2. מתיאוריות המוטיבציה אפשר ללמוד:

- א. כי לא קיים קשר בין מוטיבציה וצורך
- ב. כי מוטיבציה יכולה להיות תגובה לצורך
- ג. רק למניעים חיצוניים יש השפעה על העובד
- ד. בלתי אפשרי לנסות להבין מה מניע אנשים

3. בריאיון עבודה:

- א. חשוב להיות צנוע
- ב. אסור לשאול על השכר
- ג. חשוב להיות כנים
- ד. אסור לשאול שאלות

4. עידוד מורלי מתבטא ב:

- א. העשרת תפקיד
- ב. בונוס
- ג. שכר עידוד
- ד. רכב צמוד

5. לגודל הקבוצה:

- א. אין קשר ליחסים בין חברי הקבוצה וליכולת הביצוע של הקבוצה
- ב. יש השפעה על יחסי התפקיד, על האווירה ועל יכולת הביצוע של הקבוצה
- ג. אין קשר לדרך הניהול המומלצת בקבוצה
- ד. השפעה רק על מצב הרוח של חברי הקבוצה

6. תיאורית הצרכים של מאסלו:

- א. טוענת כי כל האנשים מונעים ממימוש עצמי
- ב. מתבססת על השוואות
- ג. טוענת כי צורך יכול להתעורר רק לאחר שקודמו במדרג מומש
- ד. טוענת כי האנשים מונעים מהערכה וכבוד

7. על פי מק'ארגור:

- א. לכל המנהלים יש גישה התחלתית שלילית כלפי הכפופים להם לעבודה
- ב. המנהלים מסוג Y מאמינים, שהעובד עצלן מטבעו
- ג. המנהלים מסוג Y מאמינים, שהעובד מונע על ידי תמורה כספית בלבד
- ד. המנהלים מסוג Y מאמינים, שהעובד בעל רצון, דמיון ויכולת

8. הענקת פרס כספי ותעודת הוקרה:

- א. היא עידוד חומרי
- ב. היא מעשה נדיר
- ג. היא עידוד משולב – חומרי ומורלי
- ד. היא עידוד מורלי

9. מהי דוגמה לקבוצת עבודה בלתי פורמלית?

- א. צוות חדר ניתוח בבית חולים
- ב. צוות פקידים בסניף בנק
- ג. קבוצת כדורגל במפעל
- ד. קבוצת פיתוח מוצר במפעל

10. הצורך בהגשמה עצמית:

- א. מופיע אצל מאסלו בבסיס הפירמידה
- ב. בא לידי מימוש אצל כולם
- ג. נחשב לפי מאסלו לצורך הכי הכרחי
- ד. ימומש רק לאחר שסופקו הצרכים האחרים

11. **בקורות חיים:**

- א. מומלץ לא לציין גיל
- ב. צריך למקד את הפרטים הרלוונטיים
- ג. חשוב לפרט לגבי המשפחה
- ד. חובה לפרט שמות ממליצים

12. **במהלך מציאת מקום עבודה חדש:**

- א. יש להתמקד באתר אינטרנט אחד, שבו יש את ההצעות הטובות ביותר
- ב. אין מה להתאמץ, העבודה "תמצא אותך"
- ג. יש להקדיש את מלוא הזמן והמשאבים ולחפש בכל דרך אפשרית
- ד. יש להתמקד רק בקרובי משפחה בעלי קשרים

פרק שני (20 נקודות)

לפניכם 12 היגדים, בחרו עשרה מתוכם.

הקיפו בעיגול אחת משתי האפשרויות: "נכון" או "לא נכון"

(לכל תשובה נכונה 2 נקודות).

1. קבוצת עבודה לא פורמלית יכולה לכלול עובדים מיחידות שונות. נכון / לא נכון
2. ההשתייכות לקבוצה מספקת לעובד תחושת שייכות וזהות. נכון / לא נכון
3. הכרת הנורמות הארגוניות הכרחית על מנת לתפקד נכון בארגון. נכון / לא נכון
4. הנעה (מוטיבציה) היא הבאת העובד לעשייה ללא צורך בכפייה ולחץ. נכון / לא נכון
5. שתי התיאוריות של מק'גרגור מאמינות שהעובד אחראי. נכון / לא נכון
6. התיאוריה של מאסלו זכתה לביקורת. נכון / לא נכון
7. אין צורך להתכונן לריאיון עבודה. נכון / לא נכון
8. קבוצות עבודה מפעילות לחצים על חבריהן כדי שלא יסטו מהנורמה. נכון / לא נכון
9. על פי מאסלו, צרכים רוחניים קודמים לצרכים גופניים. נכון / לא נכון
10. תיאוריה X ותיאוריה Y של מק'גרגור מצמיחות עובדים חסרי יוזמה. נכון / לא נכון
11. על פי אדאמס, העובד חש הוגנות כאשר לדעתו התגמולים שהוא וחבריו לעבודה מקבלים אינם זהים. נכון / לא נכון
12. כדאי לשקר בריאיון עבודה כדי להסתיר חולשות אופי. נכון / לא נכון

פרק שלישי (20 נקודות)

לפניכם שני נושאים. בחרו אחד מהם והקפידו לענות על כל השאלות הכלולות בו (לכל נושא מלא נכון - 20 נקודות). את התשובות יש לכתוב במחברת הבחינה.

נושא ראשון – מוטיבציה

יוסף ואברהם הם מנהלי מחלקות ייצור במפעל המתמחה בייצור צעצועים. במפעל מועסקים 300 עובדים בתפקידים שונים.

יוסף מנהל את מחלקת משחקי הקופסה. הוא חושב שאין טעם לצפות מהעובדים שישקיעו מאמץ בעבודה. מניסיונו הרב כמנהל מחלקה הוא למד, שהעובדים עצלנים וחסרי יוזמה, "רואים רק את הכסף", ואם רוצים שהעבודה תתבצע כראוי, יש לדאוג לפיקוח קפדני ובקרה מתמדת עליהם. בשבוע הבא מתוכננת לו נסיעת עסקים לחו"ל, והוא חושש שללא נוכחותו במפעל, העובדים יתבטלו ולא יתפקדו כמעט.

אברהם מנהל את מחלקת צעצועי העץ. הוא סבור שעובדים מטבעם רוצים לתרום לארגון, ויש לספק להם הזדמנויות לביטוי עצמי במסגרת העבודה. הוא מאמין שיש להאציל סמכויות ולשתף אותם בהחלטות כדי שישקיעו בעבודה ויתרמו להצלחת המפעל. לאחרונה שלושה עובדי ייצור ממחלקתו הגישו להנהלת המפעל הצעת ייעול שחסכה למפעל כסף רב, וזיכתה אותם בבונוס כספי נכבד.

מק'ארגון טוען שהתנהגות העובדים מושפעת מתפיסות שיש למנהלים על עובדיהם.

1. א. מהי תיאוריה X ומהי תיאוריה Y ?
ב. הסבירו איזו תיאוריה מנחה את אברהם ביחסו לעובדים, ואיזו תיאוריה מנחה את יוסף ביחסו לעובדים. בססו את דבריכם על הקטע.
(6 נק')
2. מהי הגישה שממליץ עליה מק'ארגון. זו של אברהם או זו של יוסף?
בתשובתכם התייחסו להשפעה של כל גישה על מוטיבציית העובדים ועל הצלחת הארגון.
(6 נק')

נושא שני – השתלבות במקום העבודה

אורית סיימה בהצטיינות את לימודיה באוניברסיטה, וקיבלה תואר ראשון בשיווק. לאחר שחזרה מטיול של שלושה חודשים בדרום אמריקה, החליטה להיעזר בקשרי משפחה וחברים למציאת עבודה. היא כתבה קורות חיים בכתב ידה העגול והנאה, ותיארה את ההיסטוריה המקצועית שלה בצורה סיפורית ומעניינת. בחלק של השכלה והשתלמויות, היא ציינה תחילה את לימודי התיכון ואחר כך את הלימודים באוניברסיטה. בהמשך הדף, כדי להרשים, היא פירטה תחביבים רבים והוסיפה שמות שני ממליצים.

1. הציגו ארבע שגיאות שעשתה אורית בקורות החיים שכתבה. (10 נק')
 2. אורית החליטה להסתייע בקשרי משפחה, חברים ומכרים.
 - א. האם בחרה בדרך נכונה לחיפוש עבודה? נמקו. (4 נק')
 - ב. הציגו שתי דרכים נוספות לחיפוש עבודה. (6 נק')

פרק רביעי (20 נקודות)

לפניכם שישה היגדים, בחרו חמישה מתוכם.

הסבירו את הטענה/אמירה המוצגת בהיגד (לכל תשובה נכונה 4 נקודות).

1. קבוצת עבודה בלתי פורמלית מקיימת יחסים ספונטניים בין חבריה.

הסבירו:

2. הנורמות בקבוצה יכולות להשתנות עם השנים.

הסבירו:

3. עידוד חומרי יעיל, בעיקר, אצל עובדים בעלי הכנסה נמוכה ובינונית.

הסבירו:

4. עידוד מורלי יכול להיות עידוד קבוצתי.

הסבירו:

5. מטרת קורות החיים היא להגיע לריאיון עבודה.

הסבירו:

6. תיאוריית ההוגנות של אדאמס מתבססת על השוואות.

הסבירו:

בהצלחה!